

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10So/87/2016
Identifikačné číslo spisu: 8016200291
Dátum vydania rozhodnutia: 13.12.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8016200291.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členov senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa Y. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom U., zastúpeného JUDr. Milošom Kaščákom, advokátom so sídlom Kalinčiakova 10, Vranov nad Topľou, proti odporkyni Sociálnej poisťovni - ústrediu, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 3Sd/26/2016-48 zo dňa 13. septembra 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 3Sd/26/2016-48 zo dňa 13. septembra 2016 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom podľa § 250q ods. 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 15.03.2016, ktorým podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) a podľa čl. 46 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia zamietla žiadosť navrhovateľa o invalidný dôchodok.

Krajský súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že odporkyňa o žiadosti navrhovateľa rozhodla pôvodne rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 15.07.2015, ktoré bolo zrušené rozsudkom tamojšieho súdu zo dňa 08.12.2015 č. k.: 3Sd/83/2015 - 24 a vec bola odporkyni vrátená na ďalšie konanie. V ňom bol vypracovaný nový posudok Sociálnou poisťovňou, ústredím, vysunuté pracovisko v Košiciach dňa 11. júla 2016 za účasti prísediaceho lekára z odboru neurológie MUDr. T. V.. Odborný lekárske posudok vychádzal z navrhovateľom predložených lekárske správ (ich obsah je podrobne opísaný v posudku, ako aj odôvodnení rozsudku krajského súdu) so záverom, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím navrhovateľa sú choroby obehovej sústavy so zaradením podľa prílohy č. 4 zákona o sociálnom poistení do kapitoly IX, oddiel B, položka 2, písm. a/ s mierou poklesu schopnosti vykonávať

zárobkovú činnosť (MPSVZČ) 20 %, a teda navrhovateľ znova nebol uznaný za invalidného podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Záver bol prijatý po komplexnom zhodnotení zdravotného stavu aj s prihliadnutím na vyjadrenie prísediaceho lekára neurológa s tým, že navrhovateľ je schopný zaradiť sa do pracovného procesu, ku konkrétnemu pracovnému zaradeniu sa vyjadri ošetrojúci lekár alebo pracovná zdravotná služba.

Súd nepovažoval za dôvodnú námietku navrhovateľa, že posudkoví lekári nerešpektovali predchádzajúci zrušujúci rozsudok krajského súdu, pretože z rozsudku jednoznačne vyplýva, že súd vytýkal posudkovým lekárom, že zdravotný stav navrhovateľa neposúdili v súlade s kritériami § 71 ods. 1 až 8 zákona o sociálnom poistení, že do diagnostických záverov neuviedli všetky zdravotné postihnutia navrhovateľa a MPSVZČ nepresvedčivo odôvodnili, ale netvrdil, že navrhovateľ má byť uznaný za invalidného. Záver posudkových lekárov zohľadňuje skutočnosť, že u navrhovateľa došlo k implantácii cievného stentu do postihnutej tepny mozgu, avšak vykonané kontrolné MR vyšetrenie - angiografia jednoznačne preukázali, že u navrhovateľa došlo k stabilizácii zdravotného stavu po uskutočnení zákroku a nevznikli nové anomálie mozgových ciev. Poškodenie nervov dolných končatín nie je závažným funkčným postihnutím a navrhovateľ okrem svojich subjektívnych tvrdení nepredložil žiaden odborný medicínsky nález, ktorý by preukazoval opak.

Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne je vecne správne a zákonné, preto ho podľa 250q ods. 3 O.s.p. potvrdil a účastníkom nepriznal náhradu trov konania, lebo navrhovateľ nebol úspešný a odporkyňa aj pri úspechu v konaní zo zákona nemá nárok na náhradu trov konania.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie s návrhom, aby odvolací súd podľa § 250ja ods. 3 O.s.p. rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že zruší rozhodnutie odporkyne a vec jej vráti na ďalšie konanie. Poukázal na odôvodnenie predchádzajúceho zrušujúceho rozhodnutia krajského súdu, podľa ktorého „posudkoví lekári zdravotný stav neposúdili v súlade s kritériami upravenými v § 71 ods. 1 až 8. Do diagnostických záverov neuviedli všetky zdravotné postihnutia navrhovateľa, ktoré vyplývajú z predložených nálezov a mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť nepresvedčivo odôvodnili“. Závery nového odborného posudku o invalidite, na základe ktorého odporkyňa opätovne zamietla jeho žiadosť o invalidný dôchodok, nepovažuje za správne a objektívne. Posudková lekárka len formálne do posudku čiastočne poňala niektoré lekárske nálezy, ktoré žiadnym spôsobom bližšie a objektívne nevyhodnotila a časť predložených lekárske správ opäť ignorovala. Bližšie sa k týmto okolnostiam vyjadril v opravnom prostriedku zo dňa 18.04.2016, na dôvodoch ktorého naďalej trvá. Má za to, že pri posúdení jeho zdravotného stavu nebol presne a úplne zistený skutočný stav veci.

Ďalej namietal, že podkladom rozhodnutia odporkyne zo dňa 15.03.2016 bol odborný posudok o invalidite zo dňa 02.03.2016, avšak napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa sa opiera o posudok zo dňa 11.07.2016, ktorý nebol podkladom pre preskúmané rozhodnutie odporkyne. Rozhodnutie aj lekárske posudky obsahujú medicínske výrazy bez toho, aby boli dostatočne a presvedčivo vysvetlené, aby účastník konania mohol pochopiť, prečo nie je invalidný. Jeho subjektívny stav (závraty, bolesti hlavy, slabosť) nebol vzatý do úvahy, pričom tieto ťažkosti vylučujú zaradenie na pôvodnú pracovnú pozíciu zámočník a lešenár a je pre neho nepochopiteľný záver posudkového lekára, ktorý mu odporúča zaradenie na trhu práce na pôvodom pracovisku.

Má za to, že pri vyhodnotení jeho zdravotného stavu bol opomenutý jeho psychický stav, ktorý je už dlhodobo zlý. Pripája lekársku správu z kontrolného psychiatrického vyšetrenia zo 14.10.2016, z ktorého vyplýva, že aj napriek kombinovanej AD liečbe v maximálnych dávkach je jeho stav bez podstatného zlepšenia po viac ako ročnej liečbe. Už k opravnému prostriedku predložil lekárske správy zo dňa 10.11.2015 ako aj 03.12.2015, z ktorých je zrejmé, že trpí afektívnou poruchou, pričom jeho psychické a psychiatrické problémy možno považovať za dlhodobé, nakoľko pretrvávajú už viac než rok. Preto si myslí, že ak by bol jeho zdravotný stav posúdený objektívne, mal byť uznaný za invalidného.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa uviedla, že dôvody, ktoré uvádza navrhovateľ v odvolaní, nepovažuje za opodstatnené. Posúdenie dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia, a to tak na účely správneho, ako aj súdneho konania.

Navrhovateľ v odvolacom konaní neuviedol žiadne také nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v tomto konaní a ktoré by prijatý záver v posudkoch posudkových lekárov sociálneho poistenia spochybnili alebo vyvrátili. Pochybnosti navrhovateľa o tom, že jeho zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, považuje odporkyňa za neodôvodnené, vyvolané len jeho subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na spochybenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní.

Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľa boli dostatočne ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie.

Odporkyňa záverom uviedla, že navrhovateľ v konaní nepreukázal, že by jeho zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, preto mu nárok na invalidný dôchodok nevznikol. Vzhľadom na uvedené považuje závery krajského súdu za vecne správne a dostatočne doložené vykonaným dokazovaním a navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p., napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, preskúmal a jednomyselne dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 13. decembra 2017 (§156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, poistenec je invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Podľa § 71 ods. 3 prvej vety zákona o sociálnom poistení, pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby.

Podľa § 71 ods. 6 zákona o sociálnom poistení, miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí.

Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (§ 71 ods. 8 zákona o sociálnom poistení).

Predmetom súdneho konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X . zo dňa 15.03.2016, ktorým podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení a podľa čl. 46 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia zamietla žiadosť navrhovateľa o invalidný dôchodok

Ako už bolo uvedené, odporkyňa pôvodne žiadosť navrhovateľa o invalidný dôchodok zo dňa 15.06.2015 zamietla rozhodnutím zo dňa 15.07.2015 s odôvodnením, že podľa odborného posudku o invalidite nie je invalidný. Po zrušení tohto rozhodnutia rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 3Sd/83/2015-24 zo dňa 08.12.2015 a vrátení veci odporkyni na ďalšie konanie z dôvodu, že zdravotný stav navrhovateľa nebol posúdený v súlade s kritériami § 71 ods. 1 až 8 zákona o sociálnom poistení, bol v intenciách zrušujúceho rozhodnutia zdravotný stav navrhovateľa opakovane posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia, a to dňa 02.03.2016 posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Vranov nad Topľou za účasti navrhovateľa. Po zohľadnení navrhovateľom predložených lekárskeho vyšetrení posudkový lekár zotrval na závere, že navrhovateľ nie je invalidný, lebo MPSVZČ je 20 % za rozhodujúce zdravotné postihnutie zaradené do kap. IX - Choroby obehovej sústavy oddielu B - Choroby ciev, pod položku 2 - aneurizmy - cievne výdute, písm. a/ - bez funkčnej poruchy (malé periférne aneurizmy), a to bez navýšenia za ostatné ochorenia, ktoré svojou podstatou neovplyvňujú funkčný stav organizmu. Rozhodujúce zdravotné postihnutie bolo ustálené na základe cievnej mozgovej príhody pre drobnú aneurizmu jednej mozgovej tepny s následnou endovaskulárnou intervenciou (implantácia stentu) s pooperačným priebehom bez komplikácií a s objektívnym neurologickým nálezom opakovane v norme. V posudku sa uvádzajú aj psychické problémy navrhovateľa s tým, že ochorenie t. č. nie je posudkovo významné, pretože sa nejedná o dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav a neboli vyčerpané všetky možnosti liečby.

Po podaní opravného prostriedku navrhovateľa proti rozhodnutiu odporkyne zo dňa 02.03.2016 bol zdravotný stav navrhovateľa posudzovaný posudkovým lekárom sociálneho poistenia, Sociálnej poisťovne ústredie, vysunuté pracovisko v Košiciach za účasti prísediaceho lekára z odboru neurológia dňa 11.07.2016, znova za účasti navrhovateľa. V lekárskej správe, resp. v odbornom lekárskom posudku je uvedený obsah všetkých predložených lekárskeho vyšetrení, ktorý bol zohľadnený pri komplexnom zhodnotení zdravotného stavu aj s prihliadnutím na vyjadrenie prísediaceho lekára neurológa, posudkový lekár zotrval na závere o rozhodujúcom zdravotnom postihnutí podľa kap. IX, odd. B pol. 2 písm. a/ prílohy č. 4 zákona, t. j. choroby obehovej sústavy, choroba ciev, aneurizmy bez funkčnej poruchy s MPSVZČ 20 % (z rozpätia 10 - 20) bez možného zvýšenia percentuálnej miery podľa § 71 ods. 8 zákona (maximálne o 10 %). Reagoval aj na záver psychiatrického vyšetrenia z 03.12.2015, ktoré stav uzavrelo ako afektívnu poruchu s tým, že z posudkového hľadiska ochorenie nemožno zhodnotiť, lebo sa nejedná o dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav a neboli vyčerpané všetky možnosti liečby.

Pretože súd nemôže sám posudzovať odborné otázky medicínskeho charakteru, ktoré sú podkladom pre stanovenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre účely invalidity, musí rovnako ako odporkyňa vychádzať z lekárskeho posudkov, kde posudzuje presvedčivosť ich záverov s prihliadnutím na všetky okolnosti, najmä aj s prihliadnutím na námietky žiadateľa o invalidný dôchodok. O objektívnosti, odbornej úrovni a úplnosti záverov posudkov posudkových orgánov, ktoré boli v zásade zhodné, odvolací súd nemal dôvod pochybovať. Odvolací súd má za to, že posudkoví lekári sa v dostatočnom rozsahu vyrovnali so všetkými skutočnosťami, ktoré boli podkladom pre rozhodnutie, z obsahu posudkov je zrejma ich úvaha, na základe ktorej dospeli k určaniu rozhodujúceho zdravotného postihnutia a k nemu prislúchajúcej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a presvedčivým spôsobom reagovali aj na iné zdravotné postihnutia, ktoré boli podložené lekárskeho správami. Navrhovateľ v odvolaní neuviedol nič nové, s čím by sa posudkoví lekári sociálneho poistenia neboli zaoberali a nepredložil v odvolacom konaní žiaden dôkaz, ktorý by tento záver spochybňoval, alebo ktorý by nasvedčoval inému rozsahu zdravotného poškodenia, ako bol ustálený, nebol dôvod spochybniť závery lekárskeho vyšetrení, ani dôvod na ďalšie posudzovanie zdravotného stavu. Navrhovateľ síce k odvolaniu pripojil dve lekárske správy, a to z kontrolného vyšetrenia z interného oddelenia Vranovskej nemocnice z 23.08.2016 a z kontrolného psychiatrického vyšetrenia zo dňa

14.10.2016, ktoré by mali potvrdzovať jeho dlhodobu nepriaznivý psychický stav, ale ak by tak aj bolo, táto nová skutočnosť by nemohla mať vplyv na zákonnosť preskúmaného rozhodnutia odporkyne zo dňa 02.03.2016, pretože pre súd je rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p.). Okrem toho navrhovateľ nenamieta určenie rozhodujúceho zdravotného postihnutia, takže by prichádzalo do úvahy iba zvýšenie MPSVZČ o maximálne možných 10 %, čo by nemalo vplyv na záver, že navrhovateľ nie je invalidný, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Zo samotnej podstaty preskúmacieho súdneho konania, ktoré smeruje k prieskumu správneho konania vyplýva, že administratívny spis je obrazom a výsledkom správneho konania, pretože dokladá jeho priebeh a skutkový stav, ktorý tu bol v dobe rozhodovania správneho orgánu. Zásadne pritom platí, že skutkové dôvody, o ktoré sa opiera správne rozhodnutie, musia byť podložené obsahom administratívneho spisu - v opačnom prípade by bolo správne rozhodnutie, ktoré vzišlo z takéhoto konania nepreskúmateľným pre nedostatok dôvodov. Krajský súd sa vo svojom rozhodnutí námietkami navrhovateľa dôsledne zaoberal, dôsledne skúmal, či závery podaných posudkov majú podklad v lekárskejších nálezoch a vyšetreniach všetkých zdravotných problémov, ktoré navrhovateľ udával. Všetky v konaní predložené posudky posudkových lekárov ako vecne a miestne príslušných orgánov zo zákona ustanovených na výkon posudkovej činnosti (§ 153 ods. 3, 5 zákona o sociálnom poistení), sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú náležite odôvodnené, bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie. Tu treba zdôrazniť, že invalidita je dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, a ktorý má podľa lekárskej vedy trvať dlhšie ako 1 rok, ktorý nemožno ovplyvniť konzervatívnou a ani operačnou liečbou. Nebolo spochybnené, že zdravotný stav navrhovateľa po implantácii cievného stentu do postihnutej tepny mozgu sa stabilizoval, bez vzniku nových anomálií mozgových ciev, pričom z hľadiska posudkovej medicíny je jednoznačným kritériom na posúdenie zdravotného stavu funkčný postih vyplývajúci z chorobných zmien žiadateľa o invalidný dôchodok.

Nemožno súhlasiť ani s námietkou navrhovateľa, že rozhodnutie odporkyne je založené na odbornom posudku o invalidite zo dňa 2. marca 2016, ale rozsudok krajského súdu vychádza z neskoršieho posudku zo dňa 11.07.2016. Odhliadnuc od skutočnosti, že oba posudky sú v záveroch celkom zhodné, krajský súd musel pri posudzovaní zákonnosti rozhodnutia odporkyne zohľadniť novší posudok, ktorý bol vypracovaný ako reakcia na opravný prostriedok navrhovateľa.

Na základe výsledkov vykonaného dokazovania, podľa názoru odvolacieho súdu, krajský súd dôvodne považoval rozhodnutie odporkyne za zákonné a odvolaniu navrhovateľa nevyhovel. O zákonnosti takéhoto postupu nemal pochybnosti ani Najvyšší súd Slovenskej republiky a preto jeho rozsudok ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

Žiada sa však poznamenať, že preskúmané rozhodnutie nevylučuje možnosť navrhovateľa opätovne požiadať o priznanie invalidného dôchodku a o nové preskúmanie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, ak by v budúcnosti došlo k významnému zhoršeniu jeho zdravotného stavu, čo by preukazovali nové lekárske správy.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný a odporkyňi náhrada trov nepatrí zo zákona.

S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.